

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08 2019 р.)
Завідувач кафедри: проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПСИХОЛОГІЇ»,
що викладається в межах ОПН третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для
здобувачів за спеціальністю 053 Психологія

Львів 2019 р.

Силабус курсу
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПСИХОЛОГІЇ
2019-2020 навчальний рік

Назва курсу	Сучасні тенденції в психології
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Коперніка, 3, кафедра психології
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки»; 053 «Психологія»
Викладач (-і)	Гапон Надія Павлівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри психології Львівського національного університету імені Івана Франка
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта haronnp@gmail.com mob.tel. +380977557682
Консультації по курсу відбуваються	Четвер, 16.30-17.30 год. (по знаменнику) (кафедра психології, вул. Коперніка, 3)
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/postgraduates/postgraduates-psychology
Інформація про курс	Курс розроблений для аспірантів третього року навчання денної та заочної форми навчання. Зміст курсу спрямований на поглиблення та розширення знань аспірантів про тенденції розвитку психології у XXI ст., кризові методологічні стани раціоналістської науки останньої чверті XX ст., а також чинники її виникнення. Аспіранти можуть осягнути сучасні пріоритетні наукові напрямки та психологічні дослідження у царинах особистості, великих та малих груп, а також розглянути специфіку дослідження основних феноменів сучасності : агресії, альтруїзму, лідерства, конфлікту. Вивчення курсу сприятиме

	<p>підвищенню наукової підготовки фахівця-психолога, його дослідницької компетентності. Глибоке засвоєння змісту курсу є важливим чинником підготовки психологів до ефективного написання дисертаційного дослідження.</p>
<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Дисципліна «Сучасні тенденції в психології» є нормативною дисципліною освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія», яка викладається в 5-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Пропонований навчальний курс містить інформацію про особливості розвитку психологічної науки сучасності. Розглянуто теоретичний, методологічний, зокрема парадигмальний та дискурсивний аспекти досліджень у психології; концептуальну основу та методичне підґрунтя знакових психологічних досліджень особи, груп, групових феноменів, міжособистої взаємодії та взаємин. Курс присвячений розкриттю внутрішніх суперечностей в логіці розвитку теоретичного психологічного знання та практики.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Формування інтегральних, загальнонаукових та фахових компетентностей здобувачів освітнього рівня доктора філософії, а саме формування системного наукового світогляду, вміння глибоко переосмислювати теоретичні знання про розвиток психологічної науки та практики, знання про здобутки, які характеризують сучасний стан психології, вироблення нових цілісних уявлень та знань про закономірності й тенденції розвитку психологічної науки в проекції на певні типи раціональності й соціокультурного розвитку, продукування нових ідей щодо розв'язання комплексних проблем у галузі психології, а також оволодіння методологією наукової діяльності за фахом.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Татенко В.О. Сучасна психологія: теоретико-методологічні проблеми: навч. посіб. / В. О.Татенко. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2009. – 288 с. 2. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. – К. :Каравелла, 2013. – 371 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.academia.edu/31100016 3. Гапон Н.П. Теоретико-методологічні проблеми психології:навч. посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 166 с. 4. Гапон Н.П. Соціальна психологія: навч. посіб. –Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 366 с. <p><i>Допоміжна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Гапон Н.П. Категорія досвіду в модерній та постмодерній психологічній науці /Н. П. Гапон // Антропологічні проблеми людини: колективна монографія; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф.Мельника В.П. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 132-150. 6. Гапон Н. Ідентичність та номадизм людини: взаємозалучені тренди сьогочасся //Ідентичності народів Центрально-Східної Європи: колективна монографія / Н. Гапон, В. Мішталь, Л. Хижняк та ін.; за ред. проф. Н. Коваліско, д-ра А. Єкатеринчука, проф. Р. Радзіка. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – С. 9-22. 7. Гапон Н. Філософія постструктуралізму Ж. Дельоза: перспективи теоретизування про гендер//Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2017. – № 16. – С.19-21. (Режим доступу до ресурсу: http://www.apfs.in.ua/v16_2017/8.pdf

	<ol style="list-style-type: none"> 8. Когут О.О. Перспективи розвитку сучасної психології//Психологія та особистість. –2015.– 2(8).– Ч.2. -С.48-58. 9. Махній М.І. Історія психології: навчальний посібник. - К. : СЛОВО, 2016. - 472 с. 10. Рождественський А.Ю. Методологія дослідження психічної реальності: сучасний стан та способи переосмислення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vuzlib.com/content/view/853/94/ 11. Татенко В.О. Сучасна психологія про душу, дух і, звичайно, про психіку // Соціальна психологія. – 2008. – № 3. – С.6-18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/sops/2008_4/PDF/Tatenko.pdf 12. Наконечна М. М. Допомога іншому: психологічні аспекти: монографія. – К. : Видавн. Дім «Слово», 2012. – 184 с. Теорія парадигм Т. Куна (критика) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studfilosed.ru/otvety-na-ekzamen-po-filosofii/181-teoriya-paradigm-t-kuna.html 13. Философ Дэвид Чалмерс: «Возможно, у смартфона есть сознание» http://www.psychologies.ru/people/razgovor-s-ekspertom/filosof-devid-chalmers-est-li-soznanie-u-smartfona-vozmojno/ 14. Фромм Э. Искусство любить // Душа человека. – М. : АСТ Москва, 2009. – 224 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://loveread.ec/view_global.php?id=49432 15. Фуко М. Археология знания: пер. с фр.; общ. ред. Бр. Левченко.– К.: Ника-Центр, 1996.— 208 с. (Р http://yanko.lib.ru/books/cultur/foucalt_larcheologie_du_savoir_ru.htm) 16. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Основные положения, исследования и применение ; пер. С.Меленевской и Д.Викторовой. 3 издание. – СПб: Питер, 1997. Глава 1. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://psylib.org.ua/books/hjelz01/txt00.htm
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	<p>32 годин аудиторних 3 них 32 годин лекцій 58 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні тенденції розвитку сучасної теорії та практики; – категоріальний лад сучасної психології; – причини методологічних криз, їх ознаки та шляхи подолання; – психологічні системи та інтегративні концепції психіки та особистості; – принципи психологічних досліджень: детермінізму, системності, розвитку, суб’єктності та ін.; – категоріально-поняттєве дерево психологічної науки; – персональний внесок видатних учених в розкриття предмету і конструювання методів дослідження психології; — інтегративні науково-психологічні персонологічні теорії, методологічні принципи і труднощі

	<p>міждисциплінарної комунікації;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ідейно-раціоналістичні засади методологічного синтезу та відомі спроби його реалізації. – програмовий матеріал, розглянутий на лекційних заняттях й опрацьований самостійно; – ключові поняття, категорії та методи академічної та практичної психології; – закономірності й тенденції розвитку психологічної науки в проекції на певні типи раціональності; – напрями і основні здобутки розвитку вітчизняної психологічної науки в історичному вимірі, а також напрацювання наукових шкіл; – світовий і міждисциплінарний контекст розвитку психологічної науки. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – диференціювати теоретичний, методологічний та парадигмальний аспекти психологічних досліджень; – моделювати концептуальну основу і методичну базу конкретних психологічних досліджень; – визначати внутрішні суперечності в логіці теоретичного знання, добирати адекватний предмету дослідження психологічний інструментарій.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни історія психології, теоретико-методологічні проблеми психології, соціальна психологія, психологія особистості.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції презентації дискусії інтерактивні методи (мозковий штурм, ділові ігри, демонстраційні вправи, синектика тощо)
Необхідні обладнання	мультимедійний пристрій

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	30 балів - індивідуальне завдання 20 балів - ведення тематичного словника 50 балів – за екзамен
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток методології та теорії психології на порубіжжі XX та XXI ст. 2. Загальна характеристика розвитку психології у XX ст. 3. Методологічна криза психології. 4. Визначення методології науки. Сучасний стан психологічної теорії. 5. Зміна парадигмального знання на дискурсивне. 6. Термін «парадигма» у філософії науки (Г. Бергман). 7. Застосування поняття парадигми Т. Куном («Структура наукових революцій») та основні аспекти парадигми (епістемічний, соціальний). 8. Дискурс психології. 9. Структуралістське розуміння дискурсу. 10. Філософська концепція дискурсу М. Фуко. 11. Авторитарна політична система та науковий дискурс психології. 12. Співвідношення дискурсу та теорії. Варіативність наукових шкіл та напрямків. 13. Трансформації біхевіоризму як теоретичної концепції та напрямку психології другій половині XX ст. 14. Об'єктивність вивчення поведінки у біхевіоризмі та сучасне розуміння її обмеженості. 15. Основна невідповідність прадигми біхевіоризму до сутності психології як науки про внутрішні психічні явища. 16. Тенденції необіхевіоризму. Прагнення поєднати біхевіоральний і когнітивний підходи у науці та практиці психотерапії. 17. Аналіз методологічних підходів у психології: особистісний, віковий, індивідуальний, діяльнісний, системний. 18. Психоданаліз як популярна у XXI ст. теоретична концепція та практика психотерапії. 19. Психологія та постмодернізм: зменшення скепсису щодо психоданалізу. 20. Ігнорування сучасною наукою валідності психоданалізу, його сучасних теорій. 21. Можливі сценарії розвитку психоданалізу в царині психологічної науки. Гендерні дослідження та психоданаліз. 22. Сучасне розширення принципів та методів психології. 23. Раціоналістські та ірраціоналістські методи в психології. 24. Визначення та класифікація принципів психології: принципи, які виходять з філософії; загальнопсихологічні принципи; конкретно-наукові (галузеві) принципи. 25. Раціоналістські та ірраціоналістські методи в психології. Дискурсивне поле нових методів у психології. 26. Когнітивна психологія як провідний напрямок наукової психології у другій половині XX ст. Аналітична філософія та психологія: вивчення пізнавальних процесів людського мозку за аналогією з операціями, які відбуваються в обчислювальній машині. 27. Внесок досліджень свідомості у руслі сучасної когнітивістської науки (Д.-Дж. Чалмерс, Д.К. Денет, Дж.

Серль).

28. Центральні категорії модерн-психології.
29. Модерн-психологія та категорія діяльності та спілкування.
30. Категорія особистості у психології.
31. Категоріальний хаос та взаємопроникнення понять з різних дискурсів. Аналіз появи нових понять, принципів, категорій у праці Ж. Дельоза та Ф. Гватаррі.
32. Домінантні теми досліджень у сучасній психології: емоції, мотивація, саморегуляція та взаємини. Причини змін тематики (популярності) психологічних дослідження у сучасній психології.
33. Психологія афіліативних стосунків (любов, дружба тощо) дружби як тема наукових досліджень. Теоретико-емпіричні проблеми дослідження міжособистих взаємин.
34. Остракізм як сучасна проблема міжлюдської комунікації.
35. Методологічні підходи в сучасній психології. Гуманістична психологія.
36. Актуальність «олюднення» оптики розгляду особи у світі та подолання обмеженості біхевіоризму, психоаналізу, тощо.
37. Спрямованість гуманістичної психології на цілісну особистість та індивідуальність, віру в позитивні спонукання та власні сили людини.
38. Підходи до розуміння поняття "Я-концепція".
39. Практична спрямованість та поширеність гуманістичної психології. Дослідження тамування агресії, розвитку допомоги іншій людині.
40. Інтенсифікація розвитку прикладної та практичної психології як наукова тенденція.
41. Важливість вирішення конкретних проблем життя суспільства, професійної діяльності, життєдіяльності людей та дослідження прикладного характеру.
42. Посилення розвитку практичної психології - психодіагностики, психотерапії, консультування.
43. Проблеми сумісності і вирішення конфліктів, психологія успішних продажів, реклами, сім'ї, гендеру тощо.
44. Характерні риси психології XXI ст. Еклектичність знань.
45. Інтеграція знання з різних психологічних концепцій. Взаємозв'язки біхевіоризму, гештальтпсихології, психоаналізу, генетичної, гуманістичної і когнітивної психології.
46. Психологія як єдина наукова дисципліна, а не арена протиборства конфліктуючих концепцій.
47. Характерні риси психології XXI ст.
48. Диференціація психологічних знань і галузей.
49. Зростання відносно самостійних сфер психологічних досліджень або психологічної практики.
50. Зростання тенденції до вузької спеціалізації психологів та заглиблення у власні наукові проблеми (втрата інтересу до інших сфер психологічного дослідження).
51. Небезпека втрати єдності психології.
52. Характерні риси психології XXI ст. Інтернаціоналізація.
53. Біхевіоризм початку XX ст. як школа з національними коренями та американська наука (США)..
54. Експорт наукових шкіл в інші країни, його чинники.
55. Спільні проекти як тенденції психології часу розвитку Інтернету та електронної комунікації, застосування англійської мови як засіб міжнародного наукового спілкування.

	<p>56. Тенденції психології вирішення теоретичних проблем особистості.</p> <p>57. Теоретичні та методологічні проблеми особистості.</p> <p>58. Поняття особистості, класифікація теорій. Недоліки типологій.</p> <p>59. Невизначеність категоріального статусу Я-концепції.</p> <p>60. Аналіз дихотомних критеріїв сутності особистості. Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях (наприклад, «свобода – детермінізм», Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «раціональність – ірраціональність» Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «Конституціоналізм – інвайронменталізм», Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «змінюваність – незмінність».</p> <p>61. Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «суб'єктивність - об'єктивність».</p> <p>62. Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «проактивність – реактивність».</p> <p>63. Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «гомеостаз – гетеростаз».</p> <p>64. Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомних критеріях «пізнаванність – непізнаваність».</p> <p>65. Критерії оцінки теорій особистості.</p> <p>66. Тенденції психології вирішення теоретичних проблем і малих груп.</p> <p>67. Теоретичні й емпіричні проблеми дослідження конформної поведінки.</p> <p>68. Проблеми феноменів соціальної взаємодії та впливу у групі (мінімальної групової взаємодії, деіндивідуалізації, максимальної групової взаємодії, групова поляризація, огрупленого мислення).</p> <p>69. Тенденції психології вирішення теоретичних проблем великих груп.</p> <p>70. Специфіка формування груп на сучасному етапі соціокультури. Теорія ресоціалізації.</p> <p>71. Проблеми класифікації великих груп. Стихійні групи та масові рухи.</p> <p>72. Проблеми дослідження стихійних груп.</p> <p>73. Теорії соціальних рухів.</p> <p>74. Теоретико-методологічні проблеми прикладної психології в окремих галузях суспільної практики</p> <p>75. Тенденції психології вирішення глобальних викликів XXI століття.</p> <p>76. Дослідження проблеми миру, війни.</p> <p>77. Стратегії умиротворення.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 2 год	<p>Модуль I. Загальні тенденції розвитку методології та теорії психології.</p> <p>Тема 1. Розвиток методології та теорії психології на порубіжжі XX та XXI ст.</p> <p><i>Загальна характеристика розвитку у XX ст. Методологічна криза психології. Визначення методології науки. Сучасний стан психологічної теорії.</i></p> <p><i>Зміна парадигмального знання на дискурсивне. Термін «парадигма» у філософії науки (Г. Бергман). Застосування поняття парадигми Т. Куном («Структура наукових революцій») та основні аспекти парадигми (епістемічний, соціальний).</i></p> <p><i>Дискурс психології. Структуралістське розуміння дискурсу. Філософська концепція дискурсу М. Фуко. Авторитарна політична система та науковий дискурс психології. Співвідношення дискурсу та теорії. Варіативність наукових шкіл та напрямків.</i></p>	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 3, 6, 8	Опрацювати літературу 3,6 год	1
2 2 год	<p>Тема 2. Трансформації біхевіоризму як теоретичної концепції та напрямку психології другій половині XX ст.</p> <p><i>Об'єктивність вивчення поведінки у біхевіоризмі та сучасне розуміння її обмеженості. Основна невідповідність парадигми біхевіоризму до сутності психології як науки про внутрішні психічні явища.</i></p> <p><i>Тенденції необіхевіоризму. Прагнення поєднати біхевіоральний і когнітивний підходи у науці та практиці психотерапії.</i></p>	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 8, 14	Опрацювати літературу 3,6 год	1

<p>3 2 год</p>	<p>Тема 3. Методологічні підходи в сучасній психології. Психоаналіз. <i>Методологічний підхід у психології</i> Аналіз підходів: особистісний, віковий, індивідуальний, діяльнісний, системний. <i>Психоаналіз як популярна у XXI ст. теоретична концепція та практика психотерапії.</i> Неофрейдизм. Психодинамічний напрямок психології. Психологія та постмодернізм: зменшення скепсису щодо психоаналізу. Ігнорування сучасною наукою валідності психоаналізу, його сучасних теорій. <i>Можливі сценарії розвитку психоаналізу в царині психологічної науки.</i> Гендерні дослідження та психоаналіз.</p>	<p>лекція</p>		<p>1, 8, 14</p>	<p>Опрацювати літературу 3,6 год</p>	<p>1</p>
<p>4 2 год</p>	<p>Тема 4. Сучасне розширення принципів та методів психології. Раціоналістські та ірраціоналістські методи в психології. Визначення та класифікація принципів психології: принципи, які виходять з філософії; загальнопсихологічні принципи; конкретно-наукові (галузеві) принципи. <i>Класифікація загальнопсихологічних принципів.</i> Раціоналістські та ірраціоналістські методи в психології. Дискурсивне поле нових методів у психології.</p>	<p>лекція</p>	<p>Презентація, відеоматеріали</p>	<p>1, 3, 8</p>	<p>Опрацювати літературу 3,6 год</p>	<p>4</p>
<p>5 2 год</p>	<p>Тема 5. . Методологічні підходи в сучасній психології. Когнітивна психологія. <i>Когнітивна психологія як провідний напрямок наукової психології у другій половині XX ст.</i> Аналітична філософія та психологія: вивчення пізнавальних процесів людського мозку за аналогією з операціями, які відбуваються в обчислювальній машині. <i>Внесок досліджень свідомості у руслі сучасної когнітивістської науки (Д.-Дж. Чалмерс, Д.К. Денет, Дж. Серль).</i> «Важка проблема свідомості» Д. Дж.Чалмерса. <i>Людина без свідомого досвіду у Д. К.</i></p>	<p>лекція</p>	<p>Презентація, відеоматеріали</p>	<p>3, 9, 11, 13</p>	<p>Опрацювати літературу 3,6 год</p>	<p>5</p>

	Деннета. Іntenційність станів свідомості та її сутнісні властивості (Дж. Серль). Когнітивна психологія та новий крок у вивченні процесів сприйняття, уваги, мислення й мови.					
6 2 год	Модуль II. Зміни категоріального дерева психології та домінуючі напрямки досліджень Тема 6. Категорії психології <i>Категорія та поняття в науці.</i> Категорія діяльності у психології: визначення, ознаки; структура. <i>Центральні категорії модерн-психології.</i> Модерн-психологія. Категорія спілкування у психології. Категорія особистості у психології. <i>Категоріальний хаос та взаємопроникнення понять з різних дискурсів.</i> Аналіз появи нових понять, принципів, категорій у праці Ж. Дельоза та Ф. Гватаррі.	лекція	Презентація, відеоматеріали	3, 5, 7	Опрацювати літературу 3,6 год	6
7 2 год	Тема 7. Домінантні теми досліджень у сучасній психології. <i>Причини змін тематики (популярності) психологічних дослідження у сучасній психології.</i> Дослідження спрямовані на вивчення ідентичності, емоцій, мотивації та саморегуляції людської діяльності. <i>Психологія афіліативних стосунків (любов, дружба тощо)</i> дружби як тема наукових досліджень. Теоретико-емпіричні проблеми дослідження міжособистих взаємин. <i>Остракізм як сучасна проблема міжлюдської комунікації.</i> Відкриття ефектів антиципації взаємодії. Експерименти з дослідження стереотипу фізичної привабливості. Концептуальне обґрунтування близьких взаємин.	лекція	Презентація, відеоматеріали	4, 6, 14	Опрацювати літературу 3,6 год	7
8 2 год	Тема 8. Методологічні підходи в сучасній психології. Гуманістична психологія. <i>Гуманістична психологія та її підґрунтя (філософія екзистенціалізму, гуманізму і життєтворчості).</i> Актуальність «олюднення» оптики розгляду особи у світі та подолання обмеженості біхевіоризму, психоаналізу, тощо. Спрямованість	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 12, 16	Опрацювати літературу 3,6 год	8

	гуманістичної психології на цілісну особистість та індивідуальність, віру в позитивні спонукання та власні сили людини. <i>Підходи до розуміння поняття "Я-концепція".</i> Дослідження самоповаги, потреб та вартостей, сенс, самоактуалізація, творчість. Гуманістична психологія як інноватор теорій особистості, практики психотерапії, психологічного консультування, сучасної освіти (спеціальної зокрема). <i>Практична спрямованість та поширеність гуманістичної психології.</i> Дослідження тамування агресії, розвитку допомоги іншій людині.					
9 2 год	Тема 9. Інтенсифікація розвитку прикладної та практичної психології як наукова тенденція. <i>Розвиток прикладної та практичної психології, формування їх як окремих напрямків психології.</i> Важливість вирішення конкретних проблем життя суспільства, професійної діяльності, життєдіяльності людей та дослідження прикладного характеру. <i>Посилення розвитку практичної психології - психодіагностики, психотерапії, консультування.</i> Проблеми сумісності і вирішення конфліктів, психологія успішних продажів, реклами, сім'ї, гендеру тощо.	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 4	Опрацювати літературу 3,6 год	9
10 2 год	Модуль III. Характерні риси психології XXI ст. Тема 10. Характерні риси психології XXI ст. <i>Еклектичність знань.</i> Складність співвіднесення сучасних психологічних теорій та класифікації в руслі традиційної теоретичної парадигми. Еклектизм як з'єднання ідей, розроблених вченими різних напрямків і наукових шкіл – типовий підхід для нових наукових концепцій. <i>Інтеграція знання з різних психологічних концепцій.</i> Взаємозв'язки біхевіоризму, гештальтпсихології, психоаналізу, генетичної, гуманістичної і когнітивної	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 7	Опрацювати літературу 3,6 год	10

	психології. Психологія як єдина наукова дисципліна, а не арена протиборства конфліктуючих концепцій.					
11 2 год	Тема 11. Характерні риси психології XXI ст. Диференціація психологічних знань і галузей. <i>Диференціація психологічних знань і галузей психологічної науки.</i> Виникнення галузей психології на підґрунті досліджуваних об'єктів (психологія сім'ї, конфліктів), використовуваних методів дослідження (нейропсихологія), на стику психології з іншими науками (математична, історична психологія). <i>Зростання відносно самостійних сфер психологічних досліджень або психологічної практики.</i> Зростання тенденції до вузької спеціалізації психологів та заглиблення у власні наукові проблеми (втрата інтересу до інших сфер психологічного дослідження). <i>Небезпека втрати єдності психології.</i> Об'єднувальні тенденції в окремих галузях психології (соціальна психологія, психофізіологія, психологія гендеру тощо).	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 10	Опрацювати літературу 3,6 год	11
12 2 год	Тема 12. Характерні риси психології XXI ст. Інтернаціоналізація. <i>Ідея територіальності психіки людини та відповідної психологічної школи.</i> Біхевіоризм початку XX ст. як школа з національними коренями та американська наука (США).. Гештальтпсихологія, її поширеність у Німеччині, психоаналізу - в Австрії, генетичної психології - в Швейцарії, культурно-історичної теорії (Виготський) - в Росії. Експорт наукових шкіл в інші країни, його чинники (еміграції європейських вчених під час Другої світової війни в США, тощо). <i>Розробка спільних наукових тем у психології.</i> Спільні проекти як тенденції психології нового часу розвитку Інтернету та електронної комунікації, застосування англійської мови як засіб міжнародного	лекція	Презентація, відеоматеріали	1, 10	Опрацювати літературу 3,6 год	12

	наукового спілкування.					
13 2 год	Тема 13. Тенденції психології вирішення теоретичних проблем особистості. <i>Теоретичні та методологічні проблеми особистості. Поняття особистості, класифікація теорій. Недоліки типологій. Невизначеність категоріального статусу Я-концепції. Я-концепція як поняття сучасної психології. Відмінності Я-концепції та самосвідомості. Аналіз дихотомних критеріїв сутності особистості. Аналіз теорій особистості, які пояснюють сутність особистості в дихотомії «свобода – детермінізм», «раціональність – ірраціональність», «конституціоналізм – інвайронменталізм», «змінюваність – незмінність», «суб'єктивність – об'єктивність», «проактивність – реактивність», «гомеостаз – гетеростаза», «пізнаваність – непізнаваність». Критерії оцінки теорій особистості.</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	2, 4, 16	Опрацювати літературу 3,6 год	13
14 2 год	Тема 14. Тенденції психології вирішення теоретичних проблем малих груп. <i>Теоретичні дослідження психології малої групи. Лідерство в групах. Теоретичні й емпіричні проблеми дослідження конформної поведінки. Проблеми феноменів соціальної взаємодії та впливу у групі . Феномени мінімальної групової взаємодії, деіндивідуалізації, максимальної групової взаємодії, групової поляризації, огрупленого мислення.</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	4, 6	Опрацювати літературу 3,6 год	14
15 2 год	Тема 15. Тенденції психології вирішення теоретичних проблем великих груп. <i>Специфіка формування груп на сучасному етапі соціокультури. Проблеми класифікації великих груп. Стихійні групи та масові рухи. Проблеми дослідження стихійних груп. Теорії соціальних рухів. Теоретико-методологічні проблеми прикладної психології в окремих галузях суспільної</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	4, 6	Опрацювати літературу 3,6 год	15

	практики					
16 2 год	Тема 16. Тенденції психології вирішення глобальних викликів XXI століття. <i>Дослідження проблеми миру, війни.</i> <i>Стратегії умиротворення.</i>	лекція	Презентація, відеоматеріали	4, 10	Опрацювати літературу 3,6 год	<i>16</i>